

GVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

NR. 510 /DPSG
DATA 01032010

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT
71 9.03.2010

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată „*Lege pentru completarea și modificarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului*”, inițiată de 14 parlamentari – PD-L, UDMR, PNL, PSD, Minorități Naționale (Bp. 552/2009).

I. Principalele reglementări

Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea *Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, cu modificările și completările ulterioare*, scopul propus de inițiatori fiind acela de a asigura cu prioritate principiul interesului superior al copilului, valorificând o serie de propuneri *de lege ferenda* lansate anterior într-o serie de dezbateri organizate în cadrul conferințelor și seminariilor organizate de societatea civilă în România.

Astfel, conform *Expunerii de motive*, propunerea legislativă „*stabilește și întărește obligația pe care o au unitățile școlare și cadrele medicale de a furniza informații cu privire la copilul aflat în evidența lor, la solicitarea părintelui său. În felul acesta, părinții care nu au fost decăzuți din drepturile parentale și cărora nu le-au fost încredințați copiii pot menține mai ușor relații personale cu aceștia*”.

În opinia inițiatorilor „părăsirea țării de părintele căruia i-a fost încredințat copilul, însoțit de acesta, de regulă pentru a se stabili în străinătate, în condițiile în care celălalt părinte nu beneficiază nici măcar de datele privind destinația către care se îndreaptă copilul (...), iar părintele se află pus în imposibilitatea de a mai beneficia de programul de legături personale cu minorul”, reprezintă un fenomen social cu efecte nocive, motiv pentru care aceștia propun crearea cadrului legal necesar pentru informarea promptă a părintelui care rămâne în țară și căruia nu i-a fost încredințat copilul.

II. Propuneri și observații

1. Referitor la completarea **art. 2** cu un nou alineat, **alin. (5)**, referitor la conținutul **lit. k)**, apreciem ca fiind nepotrivit, în sensul că planul pentru îngrijirea și creșterea copilului să fie element de determinare a interesului copilului, semnalăm că, în realitate, succesiunea în timp este aceea a stabilirii acestui interes superior în vederea conceperii unui plan de protecție pentru copil. Cu alte cuvinte, raportul de la mijloc la scop este, în opinia noastră, exact invers.

2. Cu privire la completarea **art. 18** cu un nou alineat, **alin. (2¹)**, potrivit căruia deplasarea copilului în străinătate să nu se poată face decât cu acordul ambilor părinți este justificată numai în situația în care ambii părinți exercită drepturile și îndatoririle părintești.

Nu considerăm oportună ultima teză a **alin. (2¹)** care se referă la copilul care a fost încredințat prin hotărâre judecătorească unuia dintre părinți, situație în care obligativitatea acordului celuilalt părinte este excesivă și modifică esențial concepția legii actuale cu privire la instituția încredințării copilului. De lege lata, părintele căruia i s-a încredințat copilul este cel care exercită drepturile și îndeplinește obligațiile părintești, celălalt având doar dreptul de „*a veghea*” la modul în care acestea sunt aduse la îndeplinire. A impune acordul părintelui căruia nu i s-a încredințat copilul, pentru deplasarea acestuia în străinătate înseamnă nu numai a atribui acestuia drepturi care nu intră în conținutul actual al noțiunii de încredințare, dar este un drept lipsit de o obligație corelativă și care poate genera în mod facil o exercitare abuzivă și de asemenea, șicanatoare la adresa celuilalt părinte.

În plus, condiția prezentării itinerarului apare, la rândul său, excesivă având în vedere diversitatea extrem de mare a posibilităților de deplasare actuale, mobilitatea deosebită în special în spațiul european, și imposibilitatea de a previziona, întotdeauna, toate detaliile unei călătorii cu

suficient timp înainte încât, în cazul unui refuz abuziv, părintele însoțitor să facă și demersurile judiciare de obținere a unei hotărâri judecătorești.

Considerăm că, în mod similar propunerii de la alin. (2²), este suficientă obligația de înștiințare, prin executor judecătoresc, a celuilalt părinte, cu 5 până la 30 de zile înainte, în funcție de durata propusă a deplasării.

Semnalăm că, introducerea obligației existenței unui acord din partea celuilalt părinte și în cazul în care minorul a fost încredințat prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă și irevocabilă (*alin. 2¹ teza finală a art. 18*) contravine excepției prevăzute la art. 30 alin. (1) lit. c) din *Legea nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, cu modificările și completările ulterioare*.

Totodată, norma propusă pentru **art. 18 alin. (2²)** include o obligație care excede și lipsește de conținut excepția prevăzută de art. 30 alin. (3) lit. a) din *Legea nr. 248/2005*, în baza căreia, pentru motive medicale, se permite ieșirea din țară a minorului doar cu acordul unuia din părinți.

3. Cu privire la completarea **art. 36** cu un nou alineat, **alin. (4)**, precizăm că în cazul în care hotărârile judecătorești cu privire la încredințarea minorului sau la stabilirea programului pentru menținerea legăturilor personale nu sunt respectate, soluția legală și principală nu poate fi decât aceea a punerii în executare silită a acestei hotărâri, cu sancțiunile corespunzătoare aplicabile, potrivit legii, debitorului obligației, și nicidecum „sancționarea” părintelui (de regulă) „*vinovat*” de nerespectarea hotărârii, cu dispunerea unei măsuri de plasament în regim de urgență a copilului. Nici minorul și nici măsura plasamentului nu trebuie folosite ca mijloc de constrângere împotriva părintelui căruia îi este încredințat minorul, când acesta nu își îndeplinește obligațiile de a permite desfășurarea programului de vizitare sau de menținere a relațiilor personale. În varianta propusă, apreciem că s-ar crea posibilitatea nedorită a deturnării scopului măsurii de plasament în regim de urgență și s-ar permite „*folosirea*” minorului într-un mod care nu ține seama tocmai de interesul acestuia.

4. Referitor la completarea **art. 40** cu două noi alineate, **alin. (3)** și **(4)**, menționăm că, în prezent, dat fiind faptul că în ceea ce privește competența instanței judecătorești de a se pronunța asupra tutelei legea nu prevede nimic, aspectul competenței a fost lămurit, în favoarea judecătoriei, prin *Decizia III din 15 ianuarie 2007 a Secțiilor unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție*, într-un recurs în interesul legii. Stabilirea tribunalului ca instanță competentă, potrivit propunerii legislative, ar trebui, în opinia noastră, amânată pentru a fi

stabilită unitar, prin viitoarea lege de aplicare a noului Cod civil. Potrivit noului Cod civil, toate măsurile privind ocrotirea persoanei fizice și soluționarea raporturilor de familie sunt date în competența „*instanței de tutelă*”, instanță care nu a fost individualizată, fiind o chestiune ce va trebui stabilită unitar. În orice caz, în stabilirea unei norme legale privind competența de a se pronunța asupra tutelei, este necesar să se țină seama că tutela este o măsură de ocrotire a persoanei fizice în general, nu doar a minorului. De aceea, stabilirea, printr-o lege specială dedicată copilului, a tribunalului ca instanță competentă în instituirea tutelei minorului ar atrage după sine fragmentarea competenței, cea pentru majorul pus sub interdicție rămânând în competența judecătorei.

În ceea ce privește **alin. (4)**, nou introdus, menționăm că reglementarea complexă și detaliată a instituției tutelei, cuprinsă în Codul familiei, prevede, chiar mai larg decât propun inițiatorii, sfera persoanelor fizice și juridice care au obligația de a sesiza, în termen de 5 zile, instanța în vederea numirii tutorelui. Nu considerăm necesară modificarea implicită a prevederilor Codului familiei printr-o normă introdusă într-o lege specială, având în vedere că aceleași reguli trebuie să se aplice și tutelei majorului pus sub interdicție, a cărei reglementare rămâne integral în Codul familiei.

5. Nu considerăm oportună propunerea de completare a **art. 89 alin. (1¹)**, deoarece se tinde la atribuirea *in abstracto* a unui grad maxim de gravitate nerespectării unei hotărâri judecătorești și la prezumarea unei stări de pericol iminent. Or, aprecierea stării de pericol și caracterul ei iminent sunt chestiuni de fapt, care se apreciază la speță, în funcție de împrejurările cauzei. Chiar dacă nerespectarea unei hotărâri judecătorești reprezintă prin sine însăși o încălcare a ordinii sociale și prezintă un anumit pericol social de sine stătător, indiferent de obiectul hotărârii judecătorești nerespectate, acesta nu este identic și nu se confundă cu starea de pericol care se poate naște sau nu asupra copilului din nerespectarea hotărârii: nu se poate pune semnul egal, spre exemplu, între pericolul care se naște din nerespectarea unui program de vizitare cu acela rezultat din stabilirea unei măsuri de ocrotire a unui copil victimă a traficului de persoane sau a copilului neglijat.

6. Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului a prevăzut în planul său de activitate pentru perioada 2009-2010 evaluarea impactului și a rezultatelor obținute în urma implementării în ultimii ani a legislației în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului, și în special a Legii nr. 272/2004.

Din acest motiv, orice amendare dispartată a acestei legi nu ar face altceva decât să impieteze scopului final și anume acela de a avea o lege unitară integrată într-un pachet legislativ coerent în domeniul protecției drepturilor copilului.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei propuneri legislative.**

Cu stimă,

Emil BOC

Domnului senator **Mircea Dan GEOANĂ**
Președintele Senatului